

## Sjónarmið

soleiðis at føroyingar so við og við kundu víðka sitt virkisøki og styrkja sitt grundarlag. Lógin kundi í hansara eygum samanberast við eina harmoniku - føroyingar kundu sjálvir víðka hjølgin, so hvørt, sum tørvur var á tí.

Tað er nógv, sum talar fyri hesi hugsan. Føroyska tjóðin mentist nógv tey fyrstu 40 árin undir heimastýrisskipanini. Fólkatalið vaks í meðal við einum prosentum um árið, og okkara politiska og búskaparlaga virkisøki gjørdist størri og størri. Og hetta hevði aftur við sær stóran mentanarligan framfarir.

Men hví vil Atli - tann stóri forsprákarin - so hava skipanina broytt á ný?

Jú, tí lógarinnar *ond* ikki verður respektað longur.

Lógarinnar ond hevur verið, at trupulleikar í samstarvinum ikki skulu loysast *ad hoc* - grundað á mentanarliga virðing og politiskt forstáðis.

Men har var lítið annað enn ond í lógin. Skipanin var ikki eitt juridiskt, men fyrst og fremst eitt *politiskt* samstarv. Og tað riggaði, hóast eitt ávíst gnadd viðhvørt, ikki so galið.

Ein orsök til at forstáðis og virðingin ikki eru til staðar longur, er danski ES-limaskapurin. Danir orientera seg støðugt meira suður eftir, og minni norðureftir. Áhugin fyri - og vitanin um Føroyar, er lítil og eingin. Tí er heldur einki forstáðis - og við tí er lógarinnar ond burtur.

Men vit hava heldur ikki lógarinnar bókstav at halda okkum til, og tískil liva vit í tí, sum onkur hevur kallað eitt »juridiskt ongamanland«, har tann politiskt sterkari altíð vinnur á tí veikara.

At allar samráðingar millum Danmark og Føroyar eru farnar at snúgvast um krónur og oyru, hevur gjørt tað heilt fatalt, at bæði politiskt forstáðis og juridiskar rættislinjur hava manglað.

Og tað verður ikki betri framyvir. Tankin

um hvussu samráðingarnadinn fer at vera, tá fleiri milliarðir oljukrónur kanska fara at koma aftur okkarum megin, er næstan ræðandi. Tað er lívsneyðugt at fáa greiðar linjur, áðrenn ta hendir.

## Konkretar broytingar

Men hvussu skapa vit greiðari linjur? Í nevndu bók hevur Atli Dam hesi boð uppá, hvat ein »sjálvstýrisslóg« í høvudsheimum skal bera í sær:

1) Hon skal klárt definera ta víðkan av heimastýrisslógini, sum síðvegis hevur havt við sær (nógvar av teimum politisku heimildum, Føroyar hava í dag, finnast ikki í heimastýrisslógini. Tað er einki lógargrundarlag undir stórum parti av okkara virksemi).

2) Hon skal víðka Føroya úttanríkispolitisku rættindi - m.a. loysva bindandi samstarvi við triðjalond.

3) Hon skal víðka mogleikarnar fyri yvirtekum, soleiðis at øll málsøki eftir føroyskum ynski skulu kunna yvirkast sum sermál.

4) Hon skal halda fast við ríkisfelagsskapin - serliga kongafelagsskapin - so langt, sum danska »heimastýrið« í ES loyvir tí.

Hetta er ógvuliga leysligt - men tað fyrsta toluliga konkreta boð uppá eitt innihald í »sjálvstýrisslógini«, eg havi sæð. Og hetta er nakað av tí, bæði teir politisku flokkarnir og vanlig fólk hava skyldu til at siga sína hugsan um. Tí okkurt skal gerast. Útviklingurin steðgar ikki, fyri tað um Edmund Joensen gevur tinguin munur.

Og hóast ein nýggj samgonga eftir eitt val vil gera nakað við spurningin, er ógvuliga langt á mál. Tilíkar broytingar krevja, at ein ørgrynn av juridiskum knútum verða oystir. Og at fáa politiskar semjur verður ikki lætt.

Men vit mugu byrja. Einkin at gera, er at spæla hazard við okkara framtíð. Tað er at geva seg upp til laguna. Og Edmund Joensen...

Sjúrður Skaale

## Lesarabrøv

## Góðtaka ikki mannagongdina

Til Tórshavnar býráð, v/ Leivi Hansen, býráðsformanni.

Undirritaðu býráðslimir átalá og kunnu ikki góðtaka mannagongdina, sum nú hevur tikið seg upp í Tórshavnar býráð, har býráðsformaðurin ferð eftir ferð setur í verk mál, ið hava figgarligar avleiðingar, uttan at hava fingið samtykki figgarnevndarinnar ella býráðsins, har slíkt samtykki krevst.

Býráðsformaðurin kann, har mál hava skund, ella har

ongin ivi tykist vera, avgreiða *smærri mál*, men figgarmál skulu í øllum føri hava góðkenning figgarnevndarinnar. Hetta samb. § 25 í lógtingslóg um føroysku kommunurnar.

Viðvíkjandi sáttmála um burturbeinan av ruski, hevur býráðsformaðurin hvørki spurt ella viðgjørt málið politiskt, og einasta kunning undirritaðu flokkara hava fingið, er frá fjølmíðlunum, um at býráðið hevur skrivað undir sáttmála, *ið er galdandi til ár 2000*.

Býráðsformaðurin hevur

als onga heimild at gera slíkt uttan kunning og samtykki býráðsins.

Leggjast kann eisini afturat, at longu síðan 1. januar 1987, hevur leiðsla býráðsins *fleiri ferðir* brúkt hesa skeivu mannagongd, har alt arbeiði er liðugt og avgjört áðrenn neyðuga figgingin er fingin til vega. Undirritaðu fólkalvaldu umboð hava fyrst fingið kunningina gjøgnum fjølmíðlarnar saman við restini av Føroya fólki, áðrenn støða kundi takast til figgingina. Hetta boðar ikki frá góðum kom-

andi árin ella frá samstarvs-vilja.

Sum umboð fyri minnilutan í Tórshavnar býráð, og sum figgarnevndarlímur, vilja undirritaðu harðliga átalá og mótmæla framferð býráðsformansins.

Tórshavn, 17. mars 1997.

fyri Sambandsflokkinn  
Lisbeth L. Petersen

fyri Sjálvstýrissflokkinn  
Ronald F. Poulsen

## Bústaðarmynstrið í Føroyum

Skulu ungu familjurnar og tey eldru hava tilboð um biligari bústað, ella liggur tað í mentanini, at ø! skulu hava egin hús?

Bústaðarmynstrið í Føroyum hevur verið soleiðis háttað, at ungu barnafamiljurnar hava verið noyddar at byggja sær egin hús, sum hevur havt viðs ær, at familjurnar figgarliga hava tungar byrðar at bera í nógv ár.

Tá børnini eru flogin av reiðrinum, sita hjúnini eftir við stórum húsum, sum skulu haldast við líka og harvið kunnu hjúnini gerast trælir í egnum húsum.

Spurningurin er so, um

tað átti at at verðið miðað fram ímóti, at byggimynstrið verður lagt um, soleiðis at tilboð kann gevast til ungu familjurnar og tey eldru, at sleppa í biligari bústaðir.

Nú tað búskaparlaga gongur betur, er sethúsa-byggingin farin í gongd aftur, og er tað at gleðast yvir, men er tað hetta, familjurnar veruliga vilja?

Møguliga átti byggimynstrið at verðið lagt soleiðis til rættis, at tað ikki verða bygd so nógv sethús, men heldur íbúðir, sum kundu gjørt tað figgarliga lættari hjá familjunum.

So kann ein spyrja,

hvussu hetta kann gerast, og er tað mín áskoðan, at bý- og bygðaráð áttu at skapt karmarnar fyri, hvussu arbeiðið skal gerast, meðan sjálvt byggiarbeiðið varð boðið út. Íbúðirnar kundu síðan verðið seldar ella útleigaðar fyri eina sámuliga upphædd.

Vit tosa nógv um olju í hesum døgum - um hon kemur at kasta pening av sær og er tað mín áskoðan, at verður tað soleiðis, er tað eisini umráðandi at vit leggja ætlan fyri, hvussu okkara bústaðarmynstur skal skipast í framtíðini.

Vit gerast neyvast øll milliðningar av oljuinntøk-

unum, tí er tað neyðugt, at vit ikki missa røðforbindið, sum í ringasta fall kann hava við sær, at vit koma í somu støðu, vit vóru í í áttátíðrunum, tí vit fáa ein ov upphitaðan búskap, t.v.s. at byggiprisir o.a. verða settir upp, til figgarligan skaða fyri nógvir familjur.

Vónandi taka avvarðandi myndugleikar henda spurningin við, tá leggjast skal ætlan fyri, hvussu búskaparpolitikkurin skal skipast í framtíðini, til gagns fyri landið og fólkið, her býr.

Vinarliga,

Friðálvur Jensen

## Nei, nú er nóg mikið av Kaggum í Føroyum!

Nú tá man lesur um hesa sokallaðu nýggju ferju, sum er á ferðingargaldrin, bygd úr aluminiumi, og sum ikki skal kunna rusta, kenni eg tað sum mína skyldu sum bygðarráðsformaður at gera vart við, at aluminium bæði »terist« og »irrar«, men tað sæst ikki so sjónskt sum rustur, tí er tað munandi verri og vandamiklari við 26 míla ferð!

Á veg at skriva hetta bræv mótti eg Jens-Kjeld, og hann segði, at hann hevi átt ein náttpott úr aluminium, sum í hvørt fall ikki var 14 ár, tá hann fór at leka vegna tering. Einkin sást á náttpottinum hjá Jens-Kjeld, men hann bleiv vátur um tærnar

álkavæl - brúkar tí ikki náttpott longur. Tí eru vit púra samdir í hesum mótmæli...

Í Dimmu stendur, at Kagga var bygd at nýta sum flutningsfar hjá arbeiðsmunnum um Stórabelt. Nú brúgvín er liðugt, og báturin hevur tænt fyri sítt breyð, ætla okkara »serkønu« at endurnýggja okkara flota við hesum lasafari, ætlað at sigla í einum tí ringasta farvatninum í Føroyum.

Tað undrunarverda er, at samstundis sum danir bjóða okkum Kaggu, fáa teir sjálvir bygt eina nýggja ferju á Tórshavnar Skipasmíðju. Hví brúka teir ikki sjálvir Kaggu? Hugsi næst-

an, at har er eingin serkønur at vegleiða teir, eins og hjá okkum, teir hava kanska bara praktiskar royndir. Nei, meðan danir hava vist í verki, at teir vita hvat teir gera, tá er verri státt við okkum, og nólsoyingurin situr eftir sum svartipar!

Munur er so sanniliga á at leggja og skvatta í Stórabelti og so fara ein túr gjøgnum vestfallið í Nólsoyarfirði og eystfallið og landnyrdingina í Álinum.

Tit meta, at spart verða 30% árliga. Vit meta, at sparingin verður í minsta lagi 50% árliga við tað, at báturin ikki er bygdur til okkara farvøtn, og tí helst kemur at leggja og kroka

meginpartin av vetrinum.

Ritan siglir í so at siga øllum veðri, eisini í fullum stormi. Øll kenna vit hana og kenna okkum trygg um borð. Vit ynskja onga nýggja ferju, og vilja í øllum føri ikki missa Rituna í byti við eina »Kaggu«, sum helst verður at samanlíka við ein vilstan flogfisk í glaðstrokinum í Nólsoyarfirði, sum hvørki veit út ella inn - og flogfiskur trívist heldur ikki her, men onkustaðni í Stíllahavinum.

Við mótmæliskvøðu,

Marnar á Skúr og  
Jens-Kjeld Jensen,  
Nólsoy

Um lesarabrøv o.l.

Lesarabrøv og líknandi tilfar, ið verður sent okkum, skal hava avsendara, t.v.s. navn, adressu og telefonnr. Blaðstjórin skal vita, hvør skrivað hevur eisini um brøv ynskjast dulnevnd í blaðið.

Vit kunnu annars ikki geva tykkum, ið skriva, vissu fyri, at lesarabrøv viðmerkingar o.l. koma í blaðið sama dag, sum tað er móttikið. Tað veldst um tøka setiorku og pláss.

Bláststjórin

## Frá Klaksvíkar Sjómansskúla

Mánadagin 7. apríl kl. 9.00 byrjar

## TRYGDARSKEIÐ

á Klaksvíkar Sjómansskúla.

Tekning á tlf. 56128 ella 56573

Kostnaður kr. 2.000.